ԽԲՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻԻ 70 Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ. 1899 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 15–27 17 ՇԻՎԱՂ. 1316 15 ՇԱՒՊԱԹ 1314 Դ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 709

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ ԲԻԻԶԱՆԴ ՓԻԶԵԱՆ

PUZANTION

Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Litteraire

Directeur - Propriétaire

PUZANT KÉTCHIAN

Bab-Ali Djaddéssi, No. 23 _ 25.

CONSTANTINOPLE

"بوزانتيون"

ارمنجه يومى وسياسى مالية وتجارى غزته سيدر مسئول

بوزانت كچيان

مطبعه دائره سنده باب عالى جاده سنده ٢٥-٢٣ نمره لرده در

20 ՓԱՐԱՁ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ 30

ՍԻԶԱՁԳԱՑԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ԲԱՐԻԶ

Ըսե՞նք արդեօք թէ Թայֆի անեղծ գուշակութիւնը ենթադրուածէն աւելի՛ շուտ իրականացան։ Կ՚արժէ՞ կարեւորութիւն տալ Տէրսիէմի և Մառսէլ Ապէռ անճոռնի արարքներուն, զորս կ՚իրէին ուրբաթ իրիկուան և շաբաթ առաւօտեան հեռագրերը։ Գիտէք որ այս մարդոց ներկայացուցած «Հայրենասիրաց Դաշնակցութիւնն» ալ, «Ֆրանսական Հայրենիք» աւելի նոր Դաշնակցութեան ներման, հանրապետական այժմեան դրութեան ընդդիմադիր կազմակերպութիւն մ՚է։ Տրէյֆիւսի գործը մատերնին փաթթելով, և հակահրէական զգացումը շահագործելով, իրենց նպատակին հասնիլ ուզեցին։ Բայց Նախագահական փոփոխում մը չատաչ բերելու չհասան։ Ֆելիքս Ֆոռ կարծուածէն աւելի չուտ հրաժարեցաւ ո՛չ միայն Նախագահութենէն այլ և իր աշխարհային կեանքէն։ Ես չատ ուսյգ է որ խեղճ բարի Նախագահն իր արթագ մահուիլս ալ ծառայութիւն մը մատոյց երկրին։ Զի երկարատեւ հիւանդութիւն մը զործերուն ալ աւելի ձգձգուելուն և այժմեան դրութիւնը փոխել ուզողներուն կազմաւորուելուն առիթ պիտի ըլլար։

Ութ՚ը զօրավար, տիպար փրանսացի պարկեշտ և ուղղամիտ զօրականի, որուն Տէրուլէտ և Մառսէլ Ապէռ իրենց «խամ առաջարկն ըսած էին Ելիզէի վերյ քալելու, եւլե., եւլե., քիթին տակէն ո՛րքան խնդաց, երբ տեսաւ որ այս Պուլանժաի գէվզեկները զինք ալ իրենց սնոտիաբանութեանց համախոհ կ՚կարծեն։ Բնականապէս, փութաց իր պարտականութիւնը կատարել, և օրինաւոր իշխանութեան յանձնել երկու խռովարարները։ Երեսի՛ Ժողոլլը ալ, սառար մեծամասնութեամբ իրաւունք տալով կառավարութեան որպէս զի գործի ենթարկուին անոնք, զոյց տուաւ թէ կառավարութիւնն ու Խորհրդարանը, իրարու տարբերութեան ու Խորհրդարանը, միասնականները կամ Օրլէանեաններն և Պոնապարթեանները ցնծութեան մէջ են։ Ըսլ որ ըսանեաք կ՚ուրախանայ որ որ՝ իր բոլոր կեանքին մէջ կառուցէլ ետքն Հանրապետութեան դէմ՝ անոր վերջին ամիսները [?] դիտելու վրայ է։ Օրլէանեանք մի կողմէ և Պոնապարթեանք միւս կողմէ իրենց թեկնածուին լուսանկարը կամ չքագրամները ցրուելու ետեւէ կ՚ըլլան, ու կը բռնուին։ Բանտային գայթակղութիւնը ահագին վիհ մը բացին Հանրապետութեան առջեւ, որ տակաւին երիտասարդ ըլլալով, զգուշացաւ, ու մէջը չինկաւ։ Բայց առայժմ Գ. Հանրապետութիւնն իրմէ անմիջապէս առաջ Ֆրանսայի մէջ տիրող դրութիւններէն աւելի ապրած երեւ։ Իր հակառակորդները կ՚կարծեն թէ ծերացեր է, և թէ այս Տրէյֆիւսի գործն անոր դատակնիքը պիտի ըլլայ։ Բայց ահա ո՛չ թէ մէկ քայլ երկու ծանր տագնապ չարժուած մը մէջ անցուց Հանրապետութիւնը։ Նախ, Ֆելիքս Ֆոռի մեռնուան և Լուպէի ընտրութեան տագնապն, և երկրորդ, այն առթիւ «Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան» յայտնացանել փոքր մեծ խռովութեան ու փոփոխութեան մը տագնապը, բայց երկուքին մէջէն ալ պատուաւորապէս ելլաւ։ Թէեւ այսչափով չեն լմնար վտանգները, բայց այսքանն աւելի քան յուսալից է ֆրանսական Պետութեան անմիջական ապագային համար։

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԵՂՐ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՔՈԼԷՋԻՆ ՄԷՋ

Ժամանակէ մ՚ի վեր մեր բողոքական ազգայիններու մէջ համակրական չարժում մը սկսած է դէպի Մայրենի եկեղեցին, և այս զգացում կ՚արտայայտուի թէ՛ ժողովարանի բեմէն, թէ լրագիրներու մէջ և թէ ո և է մասնաւոր պարագայի առթիւ։

Ատեն մը Հայն ու Հայ-բողոքականը մէկտեղ կուգան եղեր միայն կրօնական փցուն վէճերու և զիրար փոխադարձաբար անարգելու եւ նախատելու համար։ Հիմա, չնորհիւ ուսման և բարեկրթութեան Օսմ. Տէրութեան մէջ, այդպիսի հանդիպումներ առիթ կ՚ընծայեն երկու կողմերուն ալ զիրար աւելի լաւ հասկնալու ու լաւ գատելու համար։ Հինգ կամ վեց տարի առաջ Զատկին այցելութեան համար տուն մը գացած էի, ուր նոյն պահուն դիպուածով կ՚գտնուէր հին ու ջոջ բողոքական մը։ Տեղական սովորութեան համեմատ զինք ալ չնորհաւորեցի ծանօթ բանաձեւը կրկնելով՝ «Քրիստոս յարեաւ է ի մեռելոց»։ Ծերունին ուժգով մը քաշեց ձեռքն ու այնպիսի դէմք մը առաւ որ՝ իբր թէ բերնէս ծանր ու անվայել խօսք մը փախուցած ըլլայի, և սկսաւ կանչել «Եօ՛ւ օղլա՛ եօ՛ւ, պա՛ս հիւ օլմա՛ւշ իչ պէ՛նի՛»։ Իսկզ մարդն այնպէս կ՚կարծէր որ հայերէն նախադասութիւն մը անհնարին հակաեւտրանական բան մ՚ունենալու էր։ այսպէս հաստատուցած էին իրեն։

Դեռ մօտ անցեալի մէջ կային նոյն իսկ զարգացած բողոքականներ որք իրենց համար անպատուութիւն կ՚սեպէին Հայ անունը կրել, և առակի ազատուին նման աւերիկեան սիլուաքգի գունգգոյն վիտուրներով զարգարուիլ կ՚ջանային։ Ճշմարտութիւնն իր ամբողջութեամբ ըսած ըլլալու համար աւելցնենք որ զիրենք այսպիսի ծայրայեղութիւններու մղելու համար մեր կողմէ ալ քիչ պատճառներ չեն տրուած։ Սակայն կ՚փափաքինք հաստատ որ այս ամէնն անցեալ մը պիտի նկատուի, չյիշուելու արժանի անցեալ մը։ կ՚տեսնենք որ չատ բան փոխուած է։ Մեր մտածելու եւ գատելու կերպերը բարեփոխուած են մեծապէս իրարմէ կ՚ուսանի ու բարեկրթութեան։ Ո՛վ մեր մէջէն սրտի յուզումով չկարդաց «Ի Ձոյ Մայրենի Եկեղեցւոյ» և անոր նման յօդուածները Բիւզանդիոնի մէջ։ Ո՛վ կրնայ մոռնալ խանդագատանքը զոր անտեսական նեղութեան պարագաներու մէջ երկու հատուածները ցոյց տուին կարօտալներու։

Դեռ երկու օր առաջ կեդր. Թուրքիոյ Բոլէճին ուսուցիչներէն Բրօֆ. Սարգիս Կիւնտեանի կարեւոր մէկ բանախօսութեան մէջ հետեւեալ ուշագրաւ խօսքերը կ՚գտնուէին. «Ես կը «փափաքիմ որ Հայ եկեղեցին չափա«ւան կանգուն ծայ։ Թերեւս կ՚զար«մանաք բողոքականի մը այս խօսքե«րուն վրայ, եւ կ՚ըսէք թէ ինչո՞ւ «բաժնուած կ՚ինաք։ բացատրեմ։ ըն«տանեկան չարկին տակ բաժանուին «երկու տեսակ կ՚ըլլայ, մին երբ ազ«կին մը կ՚թողու իր ծնողքն և կ՚ու«խայ ուրիշ ընտանիքի մը անունը «կրել։ ալ իր հօր չի կրնար վերաբե«րիլ անհիսկ։ Երկրորդ երբ պառակ«տում կ՚ինայ ընտանիքի ծոցն ու տը«ղան բարկացած կ՚թողու իր հօր «տունն ու կ՚երթայ։ Այս պարագային «մէջ միչա յոյս կայ թէ օր մը բա«րեկամներ միջնորդելով այդ գժտած «տղան իր ընտանիքի ծոցը պիտի վե«րադարձնեն։ Ահա մեք այս վերջին «տեսակէն ենք. միջնորդող մը կը «փնտռենք որպէս զի վերադառնանք «մեր Հայրենի եկեղեցիին ծոցը։ Հա«ւատացէք որ ինձ պէս կ՚մտածեն չատ «մը զարգացած ու լուսամիտ բողո«քականներ»։

Յարգելի ատենախօսն յարեց թէ «Այս միջնորդը Հայ կղերը կրնայ ըլ«լալ երբ ըստ արժանւոյն պատրաս«տուի և բարեկիրթ գալափարներով «տոգորուած իրենէ ասպասվէզ»

Այս խօսքերու անկեղծութեան բաւելիք չունինք, և կ՚համակրինք այս զգացումներու հետ նոյն իսկ ամէն կէտի մէջ մերձենալու համար։ Հիմա, չնորհիւ ուսման և բարեկրթութեան Օսմ. Տէրութեան մէջ, այդպիսի հանդիպումներ առիթ կ՚ընծայեն երկու կողմերուն ալ զիրար աւելի լաւ հասկնալու ու լաւ գատելու համար։ Հինգ կամ վեց տարի առաջ Զատկին այցելութեան համար տուն մը գացած էի, ուր նոյն պահուն դիպուածով կ՚գտնուէր հին ու ջոջ բողոքական մը։ Տեղական սովորութեան համեմատ զինք ալ չնորհաւորեցի ծանօթ բանաձեւը կրկնելով՝ «Քրիստոս յարեաւ է ի մեռելոց»։ Ծերունին ուժգով մը քաշեց ձեռքն ու այնպիսի դէմք մը առաւ որ՝ իբր թէ բերնէս ծանր ու անվայել խօսք մը փախուցած ըլլայի, և սկսաւ կանչել «Եօ՛ւ օղլա՛ եօ՛ւ, պա՛ս հիւ օլմա՛ւշ իչ պէ՛նի՛»։ Իսկզ մարդն այնպէս կ՚կարծէր որ հայերէն նախադասութիւն մը անհնարին հակաեւտրանական բան մ՚ունենալու էր։ այսպէս հաստատուցած էին իրեն։

Դեռ մօտ անցեալի մէջ կային նոյն իսկ զարգացած բողոքականներ որք իրենց համար անպատուութիւն կ՚սեպէին Հայ անունը կրել, և առակի ագռաւին նման աւերիկեան սիլուաքգի գունգգոյն վիտուրներով զարգարուիլ կ՚ջանային։ Ճշմարտութիւնն իր ամբողջութեամբ ըսած ըլլալու համար աւելցնենք որ զիրենք այսպիսի ծայրայեղութիւններու մղելու համար մեր կողմէ ալ քիչ պատճառներ չեն տրուած։ Սակայն կ՚փափաքինք հաստատ որ այս ամէնն անցեալ մը պիտի նկատուի, չյիշուելու արժանի անցեալ մը։ կ՚տեսնենք որ չատ բան փոխուած է։ Մեր մտածելու եւ գատելու կերպերը բարեփոխուած են մեծապէս իրարմէ կ՚ուսանի ու բարեկրթութեան։ Ո՛վ մեր մէջէն սրտի յուզումով չկարդաց «Ի Ձոյ Մայրենի Եկեղեցւոյ» և անոր նման յօդուածները Բիւզանդիոնի մէջ։ Ո՛վ կրնայ մոռնալ խանդագատանքը զոր անտեսական նեղութեան պարագաներու մէջ երկու հատուածները ցոյց տուին կարօտալներու։

Դեռ երկու օր առաջ կեդր. Թուրքիոյ Բոլէճին ուսուցիչներէն Բրօֆ. Սարգիս Կիւնտեանի կարեւոր մէկ բանախօսութեան մէջ հետեւեալ խօսքերը կ՚գտնուէին. «Ես կը «փափաքիմ որ Հայ եկեղեցին չափա«ւան կանգուն ծայ։ Թերեւս կ՚զար«մանաք բողոքականի մը այս խօսքե«րուն վրայ, եւ կ՚ըսէք թէ ինչո՞ւ «բաժնուած կ՚ինաք։ բացատրեմ։ ըն«տանեկան չարկին տակ բաժանուին «երկու տեսակ կ՚ըլլայ, մին երբ ազ«կին մը կ՚թողու իր ծնողքն և կ՚ու«խայ ուրիշ ընտանիքի մը անունը «կրել։ ալ իր հօր չի կրնար վերաբե«րիլ անհիսկ։ Երկրորդ երբ պառակ«տում կ՚ինայ ընտանիքի ծոցն ու տը«ղան բարկացած կ՚թողու իր հօր «տունն ու կ՚երթայ։ Այս պարագային «մէջ միչա յոյս կայ թէ օր մը բա«րեկամներ միջնորդելով այդ գժտած «տղան իր ընտանիքի ծոցը պիտի վե«րադարձնեն։ Ահա մեք այս վերջին «տեսակէն ենք. միջնորդող մը կը «փնտռենք որպէս զի վերադառնանք «մեր Հայրենի եկեղեցիին ծոցը։ Հա«ւատացէք որ ինձ պէս կ՚մտածեն չատ «մը զարգացած ու լուսամիտ բողո«քականներ»։

Յարգելի ատենախօսն յարեց թէ «Այս միջնորդը Հայ կղերը կրնայ ըլ«լալ երբ ըստ արժանւոյն պատրաս«տուի և բարեկիրթ գալափարներով «տոգորուած իրենէ ասպասվէզ»

Զենք կարծեր որ մեր բողոքական ազգայիններու լուսամիտ մտքն այս ենթադրոյ համար մենէ տարբեր խորհի։ սակայն այս հարցումներն ալ կան ու կ՚սպասեն և մեք կ՚ուզենք անոնց պատասխանը մեր յօդուածի Բ. մասին նետի ընել։

ՆԱՒԱՍԱՐ

Ադանա

ԳԻՋ ՄԸ ԳԻՏԱԿԱՆ

Ոճրագործներէն՝ անատանները ալ.—

Զարմանալի պատմութիւն մը։

Ոճրագործները միայն մարդոց մէջ չեն գտնուիր։ Անասուններուն մէջ ալ կան։ Հանրի մը վարիչի Թռի մէջ կը պատմէ ոճրագործ չան մը պատմութիւնն, որ նոյնքան վաւերական է որքան տարօրինակ, ու զարմանալի կերպով պատմուած։

Ասիկա հովուական չուն մ՚էր։ իր տէրն ամբողջ գիշեր մերթական գիշեռուն մը կ՚երթար կ՚ճնկէր, վստահ ըլլալով որ իր ոչխարները արծուն պահպանի մը յանձնուած են։ Օր մը այս հովիւ ոչխար մը կորսնցուց և նշան ըրաւ չունին որ փնտռէ։ Շունն ամբողջ օրը փնտռեց զայն առանց գտնելու և ա՛յնքան հեռուները գնաց որ վերջապէս մոլորեցաւ։ Աստին հասն ու հովիւը ճանաչին չարունակելով անհետացած էին։ Շունն այլեւս չմնէն գիտնաւն, հոտուըտաց բոլոր անցորդներուն սրունքները, բայց ի զո՛ւր։ Երկու տարի անցաւ այսպէս։ Օր մը չունն յանկարծ ճանչցաւ հովիւին բարեկամներէն մին և անոր հետեւէն գնաց, իր նախկին պաշտօնը վարելու համար նոր տիրոջ մը քով։ Իրեն յանձնուած հօտը չրջականերուն է՛ն լաւ պահպանուածն էր։ Երբեք արծիւ մը կամ ոչխար մը չյայտնեցաւ։ Գառնուկ մը կ՚անհետանա՛ր կամ ոչխար մը կ՚յափշտակուէ՛ր խորհրդաւոր կերպով։ Այս ողբերգութիւնները հետզհետէ չատցան, այնպէս որ գիւղացիներն սկսան անհանգիստ ըլլալ։ Անպատճառ ազատ մը եկած հատատուած ըլլալու էր մօտակայ քարայրի մը մէջ։ Բայց իզօր աղուէ՛ս մ՚էր։ Մարթ տեսած չէր։ Քիչ քիչ այս աղուէսս տատապելական եղաւ։ Անգամ մը չունէրն հետապընդած էին անոր և քիչ մնացեր էր որ բռնէին, բայց անիկայ յաջողած էր փախչիլ անմատչելի քարայրի մը մէջ և չունն որ խորհրդաւոր աղուէսը պիտի բռնէր, քիչ օրէն մեռաւ կատաղութենէ։ Սակը վրայ աղուէսն աւելի՛ յանդուգն եղաւ։ Ուտելու համար պատնէշէն յետոյ, ա՛լ սկսաւ հաճոյքի համար սպաննել։ Գիւղերին մէկն ագարակական մը 10 ոչխար մէկէն կորսնցուց։ Հետեւեալ օրն անոր դրացին իր ոչխարներէն 7 հատն գիակներուն վրայ կ՚դարձ արտաճմիկ կերպով։ Շունէրն՝ այս անյագ աղուէսին հետքերն հատուցուելէ յետոյ, կը մեռնէին աւելի առաջ երթալ, ի՛նչ որ աւելի խորհրդաւոր հանգամանք մը կուտար գործին։

Տարօրինա՛կ բան։ Այս առասպելական աղուէսս բնաւ չէր դպչեր ա՛յն անձին ոչխարներուն որ նախկին հովիւին բաբեկամին էր և մոլորեալ չունին իր քով առած էր։ Այս մարդ չատ գոհունակութիւն կ՚զգար երբ կ՚տեսնէր, որ մինչ ալ ու ձախ հատերը կը տատանուրդուէին, իրենն անվնաս կը մնար։ Մէկ գիչերուան մէջ, իր դէպ յայրին 23 ոչխարները մեռած էին, մինչդեռ իր ոչխարներուն մէջ կարգապահութիւնն ու երջանկութիւնը կատարեալ կր։ Իր չան պատիւն երթալով կ՚աւելնար հանրային կարծիքի մէջ։— Ինչ պատեական կենդանի, կ՚ըսէին ամենքն ալ, ինչպէ՛ս լաւ կը պաշտպանէ իր ոչխարներ։

Վերջապէս ձմեռն եկաւ, և ատոնի ձիւն մը տեղաց։ Առաւօտ ագարակապանները մեծ ուրախութիւն զգացին։ Ալ գիւղին պիտի ըլլար հեռաւոր աղուէսին և բռնել զայն։ Ձի՛չտայդ միջոցին սպաննուեցան 20 ոչխարներ, որք խեղճ այրի կնոջ մը սերտղջ հարստութիւնը կ՚կազմէին։ Հետքն հոն էր, ձիւներուն վրայ, ոլոր ոլոր ու տեսանելի։ Հետեւցան ու գացին առուակի մը եզերքը։ Յորմանկ աղուէսն՝ իր հետքը կորսընցնելու համար, ջուրին մէջ մտա՛ծ էր։ Գարնանուրեան միւս եզերքն անցնիլ, ուր ուրէք հետք մը չգտան։ Առանց յուսահատելու չարունակեցին իրենց ճամբան և վերջապէս մէկ քիլոմէթր անդին հետքը տեսնուեցաւ։ Ինչ մը առաջ երթալէ յետոյ չանկարծ նորէն կորսնցուցին, պատի մը տեսրան՝ ուր ձիւնը նստած չէր։ Կենդանին պատին վրայէն ցատկէր էր։ Աւելի հեռուէն նորէն գտան։ Յետոյ վերջապէս առաջնորդուեցան այն ագարակն, ուր կ՚բնակէր իր հօտը լաւ պաշտպանող չունը։ Ագարակապանները տուէն նեղս մտան և չունը զանոնք տեսնելով նեղս փախաւ։ Իր ոտքերուն հետքերը լաւ մը քննեցին և տեսան որ.... ալուէսին հետքերուն կ՚նմանէին։ Խնդիրը պատմեցին տան տիրոջ, որ չուզեց հպատալ և ըսաւ որ իր չունն անկարող է գործելու իրեն վերագրուած ոճիրները, զի գիչերը տան մէջ կ՚պառկի և միայն ցերեկին գուրս կ՚ելլէ ոչխարներուն ընկերակցելու համար։ Վէճը սաստկացաւ և ագարակապանները ոխան իրարու հետ կռուին։ Վերջապէս չունին տիրոջ աղջիկներէն մին առաջարկութիւն մ՚ըրաւ։ —Ես այս գիչեր խոհանոցին մէջ նստարանի մը վրայ պիտի պառկիմ, ըսաւ, և ուշի ուշով պիտի դիտեմ չունին ամբողջ ըրածները։ Եթէ գուրս ելլէ պիտի տեսնեմ և ըսեմ ձեզի, իսկ եթէ չելլէ և անդին ոչխարներուն չարգը չարունակուի, ըսել է չունն անմեղ է։ Առաջարկն ընդունուեցաւ։ Եւ գիչերն անվհեր աղջիկը նստարանի մը վրայ պառկեցաւ։ Շունն ալ հոն էր, անմիջ երեւոյթով մը։ Աղջիկը կ՚քնանար կամ քնանալ կ՚ձեւացնէր։ Շունն ոտքի ելաւ, պատեցաւ, նստարանին քով եկաւ, աղջկան դէմքը հոտուըտաց և քիթովը կամաց մը զարկաւ անոր.... Ո՛չինչ, անշարժութիւնը կատարեալ էր։ Այն ատեն գնաց դէպ ի պատուհանը, քիթովը քիչ մը վեր վերցուց չարժուն մասն և նախ ոտքը, յետոյ գլուխ գրեթէ հասնեց և վար ցատկեց առանց ամենափոքր չչուկ մը հանելու։ Աղջիկն աչքը բացած էր և ապշութեամբ կ՚դիտէր.... Շունը մեկնելուն պէս եկաւ գուրս նայեցաւ։ կենդանին հոն չէր.... Երկնցաւ երթալ հօրն իմաց տալ, բայց քիչ մը մտածելէ յետոյ ապասեց, զի թերեւս չունը վայրկեանէ մը կը վերադառնար։ Վայրկեանն անցաւ, յետոյ քառորդ ժամ մը։ Շունն չկար։ երկու ժամէն աղմուկ մը լսուեցաւ.... Ոճրագործն էր, որ պատուհանին չարժուն մասը կամաց մը վեր առաւ և խոհանոցին մէջ ցատկեց զգուշութիւնով։ Աչքերուն մէջ կայծեր կ՚վառէին, չունչը կտրած էր, և վրան արիւնի բիծեր կային կոս կ՚ելլէր։ Ա՛լ տարակուսելու տեղ չկար։ Աղջիկն ելաւ և յանդիմանական ձայնով մը սաստեց չունն, որ սկսաւ քծնիլ և պոչն երերցնելով աղջկան մօտեցաւ։ Բայց ասիկա կեղծիք էր։ Ծանկարծ անոր վիզը ցատկից, կայն խղդելու համար.... կենդանին հասկցած էր իր ոճրին երեւան ելած ըլլալն և ճիչտ այն միւս կենդանիներուն պէս որ միայն երկու ուտք ունին. խորհած էր որ նոր ոճիրով մը պիտի կրնար ծածկել իր առջի ոճիրները։ Բայց բարեբաղդաբար չյաջողեցաւ, զի գոհին ձայնէն ամբողջ տնեցիք վազեցին, և արդարութիւնն իր գործ գրուեցա՛ւ....։

ԺԻՒՍԹԻՆ ԵՒՐԱՆՈՍԵԱՆ

Ի ՆՊԱՍՏ "ԱԶԳԻՆ ՏԱՆ,,

Գոհութեամբ կ՚իմանանք թէ Ազգ. Հիւանդանոցի նուագահանդէսին կարգադիր մասնախումբն, որ կ՚բաղկանայ արուեստագէտ կամ արուեստասէր չնորհալի տիկիններէ ու օրիորդներէ, իր ջանքերը կ՚կրկնապատկէ, նուագահանդէսին արուեստական յաջողութիւնն ապահովելէ վերջ, նիւթական մասն ալ արդիւնաւորելու։ Ուրախ ենք հաստատելով թէ արդէն յաջողած է տեղւոյն տոմսերուն մեծագոյն մասը, գէթ ասկից ոչ մեկոյ գալ գտնելով փութկոտ ընդունելութիւն մը ունէ արժանի էր։ Տարակոյս չունինք թէ առաջիկայ նուագահանդէսն արուեստական ու նիւթական ճչմարիտ յաջողութիւն պիտի ըլլայ կազմակերպիչներուն համար, քանի որ գործն յանձնուած է նոյն իսկ անոնց որք այս մարդասիրական գաղափարն յղացած և կանխած էին առաջին դիմումին ընել Ս. Պատրիարք Հօր, պաշտօնական արտօնութիւնն ստանալուց համար։ Ն. Սրբազնութիւն կ՚հաստատէ գայս կէտ իր այն նամակով որով կ՚աւետէ Ամերիկեան աղջկանց վարժարանի չրջանաւարտ Հայ Սանուհեաց թէ «Կայս. կառավարութիւնն հաճեցաւ արտօնութիւն չնորհել ի նպաստ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի նուագահանդէս մը տրուելու, ինչպէս առաջարկած էր Հոգաբարձութեանն, և մասնաւորապէս դուք կանխած էիք խնդրել։» Ս. Պատրիարք և Հոգաբարձութիւն յարմար դատած են նուագահանդէսին կազմակերպութեան գործն յանձնել հայ ընթացաւարտուհեաց մէջէն իսն անձանց, յանձնառնէ յիշեալ պատրիարքական նամակին մէջ, որպէսզի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան ու Տիկնանց Խնամակալութեան հետ համաձայնութեամբ գործադրուն ինչ որ կարեւորն է առաջարկեալ նպատակն ի գլուխ հանելու համար։ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ընտրուած մասնախումբն և Տիկնանց Խնամակալութիւնը միանալով ընտրած են ուրիչ պատեսակ մասնախումբ մը, և այս երեքին խումբերն Հայուհեաց հիմա հաւաքաշխատ կ՚աշխատին առաջադրել նպատակն արդիւնապէս ի գլուխ հանելու։ Կարգադիր մասնաւոր խումբը նուագահանդէսին օրը ներքին կարգադրութեան և ընդունելութեան հոգն յանձնած է Տկն. Տրինց Մարգարեանի, [սանուհի Ամերիկեան Գոլէճի] և Տիկին Ե. Աւետիսեանի [Աչեֆ.], որք ազնուաբար պիտի նուիրեն իրենց ա ջակցութիւնն հիւրընկալ օրիորդներուն, Աւասիկ մասնախմբի անդամոց անուանքը։

Կարգադիր Մանախումբ. — Տկն. Ե. Կիւմիւչկերեան Ատենապետ, Տկն. Ն. Ա. Մանուկեան, դեր Ատենապետ, Տկն. Զ. Տիլպէճ Գանճապետ, Օրիորդ Մ. Գօռան, Ատենադպիր, Օր. Դ. Ենգմանեան, Օր. Ա. Լօքմակէօզեան, Օր. Ն. Մատթէոսեան, Օր. Ե. Տաճատ, Օր. Զ. Վարդանեան, Օր. Մ. Փափազեան, Օր. Զ. Քօլօզեան, Տկն. Ի. Ազատեան, Տիկ. Ա. Գազազեան, Տկն. Ա. Գաբամնեան, Տնկ. Ա. Համամճեան, Տկն. Է. Տէր Ճարութիւնեան, Տկն. Ի. Փափազեան, Օր. Ա. Ճաճկիեան։

Պատուաւոր Անդամներ. — Տկն. Ս. Ասլան, Օրիորդ Զ. Սեւասթիեան, Տկն. Մ. Կիւմիւչկերեան. Տկն. Զ. Ղազարոսեան, Տկն. Ն. Մատթէոսեան, Տկն. Մ. Գ. Նորատունկեան։

ՊԻՔԼԻՍԻ ՆՊԱՍՏԻ ԲԱՆԵՒՈՒԹԻՒՆ

Տէր Խ՚ը-ից.— Երէկ կարդացինք անկողմնակալ Բիւզանդիոնի Պիքլիսի թղթակցութիւնն, որ կ՚վերաբերէր մեր հայրենական գործողութիւններուն և այդ առթիւ մեր դէմ եղած ամբաստանութեանց։ Խմագրական ծանօթութեան վերջի մասն ևս իրաւամբ կ՚հրաւիրէր զմեզ հրապարակաւ լուսաբանել խնդիրը։ Ցայտնի է որ մեր հայրենական խնդիր կեգրոնական խնդիր ժողովոյ կողմէ յանձնուած է ծանօթ քննիչ Ծանձաժողովոյն, որ ժամանակին հաղորդելով մեզ՝ մեր նկատմամբ եղած ամբաստանագիրն՝ ընդարձակօրէն պատասխանած ենք և անձկանօք կ՚սպասենք Պատ. ժողովոյն պաշտօնական տեղեկագրին։ Ա՛ւ այժմ այսչափ միայն պատասխանելով նամակագրին անթերի ակնարկութեանց և ի պահանջել հարկին ընդարձակօրէն խօսելին խոստանալով, եմ, ևն.

Ծակոբ Վրդ. Շահպազեան

Եին գիւղ, 12 Փետր. 99

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Այնթապէ կ՚գրեն յունուար 23 թուով.—«Զնայելով ներկայ անտեսական և դրամական յոյժ անձուկ պայմաններուն եւ հանգամանքներուն, երջանկութեան հետեւանքներուն, առատաբերու կայուն վիճակին, երբեք չՍպասէ այսքան թերթ եկած չէր։ Գիտէք որ Այնթապի ժողովուրդը թրքախօս է առ հասարակ, և սակայն ո՛չ միայն թրքաբարբառ այլ և զուտ հայերէն թերթեր մեծ թուով կուգան, Այնթապի մէջ ցարդ նամակ չտեսնուած թուով։ Հիմա հոս կուգան 14 Բիւզանդիոն, 4 Աբեղա, 3 Ձեռքեր, 2 Հաքեփեակ։ Բայց ընթերցողներու մեծամասնութիւնը տակաւին մեր բազմաթիւ Ս. Հարց ալ փոխադարձաբար կ՚մրցին իրարու հետ՝ խելու Բուրգերու երկրին Առաջնորդութիւնն, որ իրենց կ՚ապահովէ անձնդիր կեանք, ուրիշատ թոշակ անաչխատ, համեղ արմաւներ, կախուղ թուզեր, են։ Բանիներ գիմելին հոն անպաչտօն, ի զոյց դնելու համար վիրենք, Ութ խնճաններ, Աչտաներ, են. եւ քանիներ կ՚ապատն այս տեղ ու լսելեայն կ՚պահատին՝ ընտրուելու համար։ Եգիպտոսի Գաւառական Ընդհանուր Ժողովը մեծ գաս մը առած կ՚ըլլայ ասոնց, եթէ ի բաց մերժէ զանոնք։ կարօտալոց անկարելիներնէր Ազգին մեծամասնութենէն երես պէտք չէ գանեն։ Այդպէս ութեան հարկ մը հատուցանելու համար, պէտք է տակաւին խոստովանիլ թէ գաւառներուն մէջ չեն պակսիր վարչապետներ՝ անձնուէր ու բանիբուն, որք իրենց յանձնուած հոգեւոր հօտէն անբաժան, անոր կարօտութեանց մասնակից, կ՚վարեն իրենց պաշտօնը, կէս կուշտ կէս անօթի, անհուն, անանուն, և սակայն անտրտունջ։ կ՚յիչենք Պիքլիսի եպիչ. Ներսէսեան Ախանխ և Երզնկայի Դանիել վարդապետներն, երեքն ալ ճշմարիտ հովիւներ ու մեղսայան մշակներ եկեղեցւոյ երեքն ալ միսրան երջասղմի, վանական խստամբեր կարգապահութ-

(*). —Ախթամքերի չատ մուտ գտնելն արդիւնք պէտք է ըլլայ ո՛չ միայն մեր բողոքական եղարգ հանրածանօթ ընթերցասիրութեան, այլ և այն չարաթաթերին տարապայման ածուութեան։ իսկ մեր չարաթաթերք դրժբախտաբար ցարդ ո՛չ յարատեւ հրատարակութիւն ունեցեր են, ո՛չ ալ փափաքուածին չափ ժողովրդապահանութիւն։ (Ս. ԽՄԲ.)

ՎԻՃԱԿ ԱԶԳ. ԳՈՐԾՈՑ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Խառն ժողովուրդ վերջին նոտին որ բոյնան համաձայն, հրահանգ ուղղուեր է յեգիպտոս, կատարելու Ա.ազնորդի ընտրութիւնը,—հրաչագեղ առանց ընտրելագեղի, ըստ վերջին նորաձեւութեան։ Զի կարծուիր սակայն որ եգիպտոս միւս աղգածիրկ եւ հեռաւոր վիճակաց նման գժուարութիւնէն կրէ Առաջնորդ մը գտնելու։ վասն զի իր հրապոյրներով գերազանցապէս կը մրցի վոտիրէ հետ, և փաստական պաշտօնեորէ նահանգող մեր բարձրատիճան Ս. Հարը ալ փոխադարձաբար կ՚մրցին իրարու հետ՝ խելու Բուրգերու երկրին Առաջնորդութիւնն, որ իրենց կ՚ապահովէ անձնդիր կեանք, ուլիատ թոշակ անաչխատ, համեղ արմաւներ, կախուղ թուզեր, են։ Բանիներ գիմելին հոն անպաչտօն, ի զոյց դնելու համար վիրենք, Ութեան Աչտաներ, են. եւ քանիներ կ՚ապատն այս տեղ ու լսելեայն կ՚պահատին՝ ընտրուելու համար։ Եգիպտոսի Գաւառական Ընդհանուր Ժողովը մեծ գաս մը առած կ՚ըլլայ ասոնց, եթէ ի բաց մերժէ զանոնք։ կարօտալոց անկարելիներնէր Ազգին մեծամասնութենէն երես պէտք չէ գանեն։ Այդպէս ութեան հարկ մը հատուցանելու համար, պէտք է ասկայն խոստովանիլ թէ գաւառներուն մէջ չեն պակսիր վարչապետներ՝ անձնուէր ու բանիբուն, որք իրենց յանձնուած հոգեւոր հօտէն անբաժան, անոր կարօտութեանց մասնակից, կ՚վարեն իրենց պաշտօնը, կէս կուշտ կէս անօթի, անհուն, անանուն, և սակայն անտրտունջ։ կ՚յիչենք Պիքլիսի եպիչ. Ներսէսեան Ախանխ և Երզնկայի Դանիել վարդապետներն, երեքն ալ ճշմարիտ հովիւներ ու մեղսայան մշակներ եկեղեցւոյ երեքն ալ միսրան երջասղմի, վանական խստամբեր կարգապահութ-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՀՐԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՀԱՅԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԱԿԱԼ

ՎԱՀԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

ՍԱՄՎԵԼ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐՆԷԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	14,500,000
Պահեստի գրամ	»	26,504,000
Տարեկան հասոյթ	»	58,937,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ տներ ապրանքներ եւ բիւթերաններ ամբոխ մէջ գտնուած վաճառքներ եւ կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով.

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալիս Գահուէ-Տպաւ., Անգլիական խան, 20, 21, 22

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԱԾ ԵՒ ՁԱՓՈՒ ՎՐԱՑ

ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆԱՑ

Կ. Պոլիս Սալըն-Համամ Հանըսըը խան

Նո 20 ՎԵՐՋԻՒՆ ԳԻՆ Նո 20

եւ եթէ կուզէք գնել ածան, տուրուն եւ ձեռասեր հագուստներ, միանգամ այցելեցէք [ԼՈՒՍԻՆ] վաճառատունս, ուր պիտի տեսնէք թէ օտար եւ բնիկ ոչ մէկ վաճառատուն կարող է մրցիլ մեզ հետ, եւ զայս կրնան հաստատել մեզ այցելող յարգոյ յաճախորդք։

Վաճառատունս ներկայ եղանակիս համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս եւ մեր վարպետ ձեռագործին ձեռամբ չափու վրայ խոստ րնտիր եւ տուրուն տարազներէ հանդերձեցինք, ամբողջ, փոքաք ևն։ կ'պատրաստուին եթէ ապրանքները ճաշակաւոր հագուստները ճարակներուն յարմար չըլլան՝ սիրով ետ պիտի ընդունուին. այս մեծ առաւելութենէն կրնան հասկնալ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ չինուած քներու վրայ կը ծախուին, ըստ կարի ամենաչափաւոր գներով, այսպէս վստահելով ամէն մրցումէ անդամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսամ որ ամէն այցելութ գոհ պիտի մնան։ 100—31

ՏՒՐ. Ն. ԹԱՒԹԱՍ

Անգամ ֆրանս. խոչափղ պրոֆեսոր, անդամ բանական եւ ակադեմական քննութեան ի Բարիզ, օգնական բժիշկ Բարիզի հիւանդ տղայոց ականջի, քիթի եւ խոչափղի հիւանդանոցին, եւ վիրաբոյժ նոյն հիւանդութեանց Ս. Ժորժի համազգային հիւանդանոցին մէջ։ —Ֆրանսայի, Պրիւսելի և Գերմանիոյ մէջ երկար տարիներ պրակտիկա ականջի քիթի և խոչափողի հիւանդութիւններով, վերջին մեքենաներով կ'դարմանէ խլութիւնն, ականջի վզակն՝ հինցած ալ ըլլայ, խշխշուքը, գլխու պտոյտը, գլխու ցաւերը, քթի խցում և դէղ հոտը, քթի և կոկորդի արիւնահոսութիւնն, ականջի, քթի և խոչափողի մէջ բուսած միսերը, ձայնի կերկերումը կամ մարին. և քթի և խոչափողի ապրդիտեան ախտն եւ հիւծախտը։ կ'ընդմանկը՝ բայ ի չիճուկէն կ'դարմանէ մանուկը գրածէքով մը «էնթիւպասիոն» դուր առանց դժուարութեան բերնին խըռչափղին անցունելով, առանց ցաւի ընդհատութիւնը կ'դիւրացնէ և տղան խեղդուելու վտանգէն կ'ազատէ։ Ա.յս նոր մեթոտով երկու ամիսէ ի վեր 19 մանուկներ փրկած է խեղդուելէն։ կէս օրէ վերչ իր տան մէջ Բերա Պրուտա փողոց թիւ 1։ ընդ. աղքատները ձրի։ Բնդ. ընդ. և Շաբ. ժամը 5—6 Պոլիս Մանիի դեղարանը։ 20—5

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՑՑ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՇԽԱՐՀԻ Լ'Ն ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1842 ԻՆ Ի ՆԻՒ—ԵՈՐՔ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 1,314,000,000 ՖՐ. ԱՄԲՈՂՋՈՒԱՆ ՎՃԱՐՔ.

1897 ՏԱՐԻՈՑ ՀԱՍՈՑՔՈՎ 280,600,000 ՖՐԱՆՔ

Այժմս ապահովագրութիւնք և չկնքած է աւելի քան 4 միլիոն 853 միլիոն ֆրանք։

Ծանրոյածք (նախատեսութեան գրամագլուխ) 183.900.000 ֆր.

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՑՑ բաժնեզրեր չափազանցով ապահովագրուածները միայն կվճարէին քէ՛ ապահովագրութեան և քէ չհետգոյնման բոլոր արդիւնքը։

Անփոփոխ են հասպատան բաժինները

ԴՈՐԾԱԴԱԿԱՆ ՍԱԿԵՐ. — Ապահովագրութեան մարքով՝ Ամբողջ կեանք եւ ժամանակաւոր բաժիններ։ Մուրհակ՝ 5 0/0 պարտքագրքի։ Մուրհակ՝ մանկակի եւ չարունակական վճարումներու։ Մուրհակ խառն՝ ըստ կամ ամբողջ կեանք և չհ եղաշրջութեան։ Մուրհակ՝ քոնսորիտ գրամագլուխով եւ չափով։ Զառակներու ժամանակ ցկեանս եկամուտ 10, 15, 17 և մինչեւ 18,39 0/0 եւն. եւն։

Ընդհ. Դործակալ — Դործակալութեան վարիչ

Հ. ՅՐ ԱՆՏՐԻԱ — ԱԼՊԵՐԴ ՄԵՕՀԱՒԶԵՆ

Գալիս, Գալաթա-Տպաւ. Իպչէրլ Գէչ խան

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ի. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները գալա անգլ. պաղպատեայ ապահովութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և ոլոր ընտանիքները, գերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և չքազդատատացած է բոլորգնահատնդեաներու մէջ։

Գործնական մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. նայտինկեր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝

Բերա, Շեմակ Համրա, Ղալաթա Սերայի դիմաց.

Ղալաթա) Սինկէր խան, Թիւնելին ետեւ.

) Թրամվայի կայարանին դիմաց.

Ստամպոլ) Սալթան Համամ թիւ 2.

) Սալթան Պայազիտ Թրամվէյի Մ Յասիճին դիմաց թիւ 13.

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելուէ։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵԳՈՅՑ

1899 ԹՈՒԱԿԱՆ

ԳԻՆ 6 ԿՐՈՒՇ

կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Գալաթիէ ճաստէսի, Պերպերեանի տպատունը։

ՏՒՐԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Մորթի, ափրոդխտան և երկսեռ ծննդամիզական ախտերու, կ'գտնուի, ամէն օր Բերա, Մեծ Բարմագ գարու Նո 10 իր տունն, և ուրբաթ օրերն աղքատները ձրի կ'դարմանէ։ 50—8

ՎԵՐՆՈՏՈՒԹԻՒՆ

վերնոտութիւնը (օբր) այս օտակալի ախտ երկար ժամանակ անբուժելի կ'կարծուեր, բայց գիտական յառաջդիմութեանց չնորհիւ ամենան գիւրութեամբ կ'բժշկուի։ ՏՐԱԺԷ ԺԷԼԻՆՕ դեղն, եւրոպեան առաջնակարգ բժիշկներու ձեռքով հազարաւոր վերնոտներու վրայ փորձուած է և հրաշալի արդիւնք տրագրած, նորագոյ ամէն հիւանդանոցներուն մէջ վերնոտութիւնը հիմնապէս բուժելու համար ՏՐԱԺԷ ԺԷԼԻՆՕ միայն կը գործածեն, բաց ի վերնոտութենէ, կը բուժէ արգանդախեղդը (Խրէյ), լզային հիւանդութիւններն ևն. եւն։ կը ծախսի կ. Պոլսոյ մէջ և գաւառներու դեղարանաց մէջ։ 26—16

ԼԱՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ՆՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ՄԻԶԱԶԳԱՑԻՆ ԸՆԿ.Ն

ԿԵՆԱՑ ՎՐԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ Ց'ԵՒՐՈՊԱ

Բաբիլ 1 և 3 Լը Բէյքէ փողոց (Boulevard de l'Impératrice անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերչինուին, որով իր գրասենեակներն առաջիմաբար փոխադրուած են նոգա-Տամաե Վիգտուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1 ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարտատ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐԴ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կ'բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնադրէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարած ընդ միլիոն 320 միլիոն։

1898 ին հնչուն գրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր., 1897 էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

Լա Նիւ Եորք ունի 300,000 է աւելի անգամ, որ Ընկերութիւնը կը ղտնէն, որոց կ'պահպանի Ընկերութեան բոլոր չահերը, թէ մասնակից էք, եւ կամ ասկայն չէք, խոստ չահիկած է ձեզ համար հաշնել Ընկերութեան մասնաւոր կազմակերպութիւնները։ Օրինակի համար մասնաման տեղեկութիւնները ուղղեցէք իրբէ Ասպետութիւնը գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորական ունի. նոյնպէս ապահովարներու եւ արուեստ ձեռք ապահովագրութեան վրայ, ի գէպ մանուկ որոշեալ ծանրակշիռքի մը մէջ։ Աւելի բնդարձակ տեղեկութիւն ներու համար գիմել ուր

Ցնորհնեալ Թիւն ի Թուրքիա

ՃՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ

Գալաթա-Գամաւրախ

Ա. ՅՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վաչառատ փողոց Վիքթոլիա խան Ղալաթիա

ԲԵՐԱ ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ 505—511 Թիւ

Թրքինկի նշանաւոր վաճառատունն այսօրուընէ սկսեալ նմանը չտեսնուած նուազուրդ մը այսինքն գնոյ բացարձակ գնդէ մը որոշած է։ կանանց, աղջկանց և տղայոց յատուկ ամէն տեսակ ապրանքներ պատրաստ ըլլալով, նուազուրդն ասոնց վրայ պիտի գործադրուի։ Ցիշեալ վաճառատունն այցելող յարգոյ յաճախորդք գնոց ապահովութեան մասին պիտի զգուշանան։ Որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ցարդ նմանօրինակ վաճառում մը տեսնուած չէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ 30—26

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 իշխայս. Իրաւաբով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէյքերսգուրկ Ընկերութեան ագարակը, Մեծ Մարգահան 137 Ապահովագրութեանց հիւլերը Հրնէ. — կեանք. — ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. գրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթ 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թոփափխանէ փող (հին Մոփափան փողը) Ընդհ. Գործակալութեան համար

Ե. ՀՈՒՐՄՈՒԶԸ — ԲԱՀԱՐՈՒՆ ԲԱԼՈՒՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆԱՑ

ՇԱԼՃԵԱՆ եւ ԹԱԼՃԵՆԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ՋԱՊԹԻԷ ՃԱՏՏԷՍԻՍԻ ԹԻՒ 63, ԻՋՄԻՏ ՕԹԷԼԻՆ ԴԻՄԱԾ

Այս վաճառատունն, որ եւրոպական առաջնակարգ գործարաններէ պարբերաբար կ'ստանայ ամէն տեսակ ասեղնագործի և ձեռագործի փաթրերեալ նիւթեր, ընտիր ապրանքներու ճոխ մեծերք մ'ունի. ինչպես աքլազ, գաճիփե, բիւլիւր գօրաւոր էպրուշիմ. Ալէճերայի և Ֆլօր մետաքս, չինիլ, արդմա, կլոզաան, ձամպի և ասրիլ ամէն տեսակ քաղեղներ. գործի և բարձի համար նոր մօտիվներ, թաւչեայ և մետաքսեայ քօրօսներ ևլն.

Աքլազի և Թաւիշի վրայ բանուած ճաշակաւոր նիւթերու ճոխ հաւաքածոյ մը միշտ պատրաստ կը գտնուի, ինչպես բարձեր, մանեկներ, լուսանկարի շրջանակներ, քանափ գործեր ևլն։

Օժիտի համար յանձնարարուած ձեռագործներ, ճաշակաւոր կերպով կ'պատրաստուին։

Կ. Պոլսոյ և գաւառաց Պատ. յաճախորդներ ինչպես նաեւ գրագրական հաստատութիւններ, որք այս վաճառատունէն մեծ կամ փոքր քանակութեամբ գնումներ ընել կը փափաքին, կատարելապէս գոհ պիտի մնան ապրանքներու ազնուութենէն և գներու չափաւորութենէն. Աշխատագործի արհեստագէտ գծագրիչ մը պատրաստ կը գտնուի միշտ վաճառատան մէջ։ 100—80

ՖՐԵՏ. ԼԻԶԼԱՆՏ եւ ԸՆԿ.

ՇՈՓՆԱՒԱՃԱՌԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի և Աբերտիլէյ գլխաւոր գծերու ցոփնաւորք

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիքտորիան	10500	Թլավիան	3500
Աաժէնիան	10500	Էքսիբիան	3500
Ռէպրիան	10500	Բրըժիքեն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Ալճանան	3500
Գօլըմպիան	8000	Ալքէնիան	2500
Ձօրճիան	8000	Անամուլպիա	2500
Գոսպոռնիան	8000	Ալպաչիքեն	2500
Ֆրքենիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆլոլէրնէս	3700	Մինճ	900
Վալճիան	3700	Ֆրրգս	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Տատիան	3500		

Ապահովագրի տերերէն կ'խնդրուի իրենց ապրանքն ալլոր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մրջնատունն հանձնելու համար իրենց հրահանգը գրկել չգիշեր ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎ. Ր ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1

Ղալաթիա

ՄԱՍ

ՇՈՓՆԱՒԱՃԱՌԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի և Մինչերբոլնայի գլխաւոր ցոփնաւորք

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ամասիա	3500	Թիւթա	2500
Ռոմանիա	3500	Մարէօքիս	2500
Մէնհէս	3500	Նէբրդես	2500
Անիւպիա	3000	Ռերա	2250
Ասթր	3000	Օսբրիա	2250
Անօթիա	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Տարս	2750	Ֆրէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթօլ խան

ՁԷՕՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.

34, Ձէյն Սթրիթ, Լիվըրբուլ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 մէկտ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 դրչ. Արտասահման 40 ֆր. 6ամս 20, 3ամս. 10։ Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բայց ի Բոսֆոր Լոքալէ։

Իդիմաց Թերթին կ'ստորագրէ մի միայն

ՏՒՐ ԵՒ ՏՈՐԵՆ

Առ որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

Թէրթ-Բրինտ տպչուած նամակ և այլ ծրարներ եւ կամ պատիճ։

ԱՐՏՕՂԱՅԻՔ ԲԻՒՋԱՆԴ ՓԷՋԷՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ «ԲԻՒՋԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՔԻ

Կ. Պոլիս, Նո 23, 25, Պազը Ալի ճաղափ

ԹԵՐԹՈՑ «ԲԻՒՋԱՆԴԻՈՆ»Ի (160)

ԳԱՍԱՔ

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐԸ

ՎԷՊ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Հրեայ Թարգմանը գոհարավաճառատան պաշտօնեային հետ կատակաբանելով հանդերձ, Ռօզի յանձնարարութիւնն ալ մտքէ չէր հաներ և առիթ մը կ'փնտռէր ներս մտնելով վարդենին մտէն տեսնելու և ընելիք ձեռնարկութեանը մասին գաղափար մը գոյացնելու համար։ Յայիմ այս մտատանջութեան պահուն յաճախորդները դուրս Հոն վաճառատունէն և Թարգմանը Մրայօնեանը տեսնելով տարօրինակ յուզումի մը ենթարկուեցաւ. կանուխէն կ'ճանչնար զայն. մէկ քանի անգամներ տեսած էր Բերա Բալասի առջեւ և անոր առատաձեռնութիւնն ու չոյլած ոսկիներուն պատճառին իմդրոյ նիւթ եղած էին իրենց միջեւ երկար օրեր։

Միխոնատերի հետ գործ ունենալ, երբէք մտքէն չէր անցներ խորամանկ հրէային և վայրենաբար կշռելով Ռօզի յանձնարարութեան արժէքը, սիրտը ուրախութեամբ կ'լեցուէր այս կարգի չահաւէտ գործի մը միջնամուծ ըլլալուն համար։ Սիրային պարզ խնդիր մը չէր, ինչ որ կ'դառնար այս երկու հարուստ ընտանեաց չուրջ, անշուշտ ծանրակչիռ պարագաներ կային, զորս կրնար օգտակարապէս չահագործել, երկու կողմին ալ հատատարմաբար ծառայելով. որովհետեւ բարեխիղճ Թարգմանն ամէն բան չհաս տեսակէտով միայն դատելու սովորութիւն ունէր և չահը ոտքովը եկած գտած էր արդէն զինք։

Սակայն հմտակուընէ չհաս վրայ խորհիլ, կանխահաս էր բնականաբար. ամէնէն առաջ խնդրոյ նիւթ եղող աղջիկը տեսնել պէտք էր, ուստի այս պատճառով ծրագիրները մէկդի դրաւ Յայիմ ու Մրայօնեանը դիտելէ վերչ, գաղտագողի ակնարկ մը սեւեռեց Վարդենիի վրայ որ ժպտն ու նչանածին մէջտեղէն կ'քալէր։ Ապդեցութիւնը չանթահարիչ եղաւ. մանկամարդ աղջկան գեղեցկութիւնը կարկեցուց Թարգմանն և խեղճ մարդը մէկ երկու վայրկեանի չափ անոր երեսէն հիասքանչ նայելով, ո՛չ կարծէր որ իրարու ձեռքէ խլելին այս աղջիկը մտքաց ինքնիրեն։

Մրայօնեան բոլորովին անտեղեակ հրեային դիտումներէն, ուրախ զարթճամբան կ'չարունակէր, մերթ զոքանչին և մերթ ալ նչանածին հետ խօսելով և այլ և այլ չահեկան նորութիւններ ցուցնելով անոնց ճամբուն վրայ։ Թէև ամբողջ չուկան պտըտել էր իրենց ծրագիրը, սակայն որովհետեւ մէկ քանի ժամ մնացած էին գոհարավաճառատուն եւ ժամանակին անցնելու վրայ էր, համառօտեցին իրենց պտոյտն և դէպի Նուրը Օսմանիէի դուռն ուղղուեցան, ուր կոպաչէր Մրայօնեանի չքեղ կառքը։ Երիտասարդը զոքանչն ու նչանածը կառքին պատուոյ տեղը նստեցուց ու ինքն ալ անոնց դիմաց անցնելով տեղաւորուելէ վերչ, կառքը ճամբայ ելաւ և ձիերն սկսան տրոփել. աւելորդ է ընել թէ Թարգմանն ալ ուրիչ կառքով մը անոնց կ'հետապնդէր ճամբուն ամբողջ ուղղութեամբը չարունակ ծըլպգիրներ պատրաստելով մտքին մէջ, այս բացառիկ առիթէն կարելի եղածին չափ նպաստաւորուելու համար։

Երկու կառքերն ալ կամաւրին անցնելով դէպ ի Բերա ուղղութեան և Մրայօնեանի կառքը քառորդ մը վերչ կանգ առաւ Գառնակերտեաններու բնակարանին առջեւ, ուր ամէնքը մէկէն վար իջնալով, դռնէն ներս մտան։ Իսկ Թարգմանն որ հարիւր քայլի չափ հեռուէն կ'ուգար, անոնց կառքէն իջնալը տեսնելով քիչ մը կանգ առաւ, և երբ Գառնակերտեանները դռնէն ներս մտան ու գինքը տեսնող մէկը չմնաց, անմիջապէս դարս ցատկեց և կառապանին վարձքը վճարելով զայն ճամբու ելնել վերչ, սկսաւ հետեւելիք ուղղութեանը վրայ խորհիլ։

Հիմա խնդրոյն մէկ մասը լուծած էր. աղջկան տունն ու հասցէն գիտէր, ինչ որ գործին հիմն էր արդէն, կ'մնար գտնել մէկն, որ պահանջուած տեղեկութիւնները տար. բայց ի՞նչպէս ընելու էր որ առանց դիտումները մատնելու ամէն բան հասկնալ յաջողէր։ Գիտէ մարդն ամբողջ խորամանկութիւնն օգնութեան կը կանչէր, այս գործին մէջէն պարզերես ելլելու և ակնկալած մեծաքանակ չահը ձեռքէն չփախցնելու համար. ա՛ն անգամ մը այս Թանկագին գաղանիքին տիրացնար, անկից վերչ գիտէր ընելիքը, սակայն ո՞ւր էր։

Մէկ, երկու, երեք ժամ ապասեց Յայիմ քաղաքատակին վրայ, անհնկալի մը յուսով, բայց ի զո՛ւր. ինչ որ էր նպատը կը մնար գործը, առանց քայլ մը յառաջանալու. պահ մը Գառնակերտեանները սպասատուներէն մէկը չահիլ ծրագրեց, բայց այդ կողմ մարդոց հետ յարաբերութեան մտնելն այնքան վտանգաւոր խաղ մ'էր, որ զոն բնականաբար չէր կրնար մէկէն ի մէկ ինքզինք ենթարկել երկչոտ Թարգման մը։ Ի՞նչ ընէր, ո՞ւր երթար, որո՞ւ դիմէր. բնաւ յուսոյ նըշոյլ մը չէր երևար մէկ կողմէ մը, և պանիկան հոյս դղեակները, զորս իր չահամոլ մտքին մէջ կառուցած էր մէկ քանի ժամերէ ի վեր, հիմայ կամաց կամաց անհետանալու երևոյթ կ'առնէին, այս յուսահատեցուցիչ անգործութեան հանդէպ։

Բայց եթէ այս կողմէն գժուարութիւններու կ'հանդիպէր, միւս երկրորդ կողմ մը ևս կար, ուրկէ գուցէ դիւրութեամբ յաջողէր քաղել փափաքած տեղեկութիւնները. այս գաղափար վայրկենաբար ծագեցաւ Յայիմի մըտքին մէջ և քիչ մը անոր վրայ որոճալէ վերչ մեկնեցաւ Գառնակերտեաններու դրան առջեւէն, Աբէթեաններու տունէն մէկը գտնելու և վարդամ պէյի այս գեղանի աղջկան հետ ունեցած յարաբերութեան ասպիճանն հասկնալու մտադրութեամբ։

Վարդամ պէյը կ'ճանչնար, գիտէր որ Բերա կ'նստէր չոյլ երիտասարդը, սակայն խնդիրը տունը գտնելուն վրայ էր, ուստի հիմնական ձեռնարկ մը ընելու դիտումով, Մ. Երտորդութեան եկեղեցւոյ բանկալը գնաց և անկէ Աբէթեաններու տան հասցէն առնելով ուղղակի հոն դիմեց։ Հրեայ Թարգմանն հիացաւ մնաց, մեծահրաշտ ընտանեաց բնակարանին արտաքին երեւոյթներէն. ինչ պերճանք, ճոխութիւն, հարստութիւն էր որ կը փայլէր հոն. կէս ժամու չափ մտախոհ կեցաւ գրան քով և այս ժամանակամիջոցին մէջ, ծառաներու, սպասաւորներու. երթեւեկողներու խուժդուժ տեսնելով սրտ կ'մտնէին ու կելլէին ապարանքէն ներս, խոր հառաչ մը քաշեց գէթ անոնց ամենէն անարժէքին հետ մտերմանալու։

Բայց հառաչը, սիրտ, օճը բանի մը չէր ծառայեր այս պարագային մէջ, իրեն համար անհրաժեշտ եղածը ժամանակ պահանջած տեղեկութիւնն առնել և անոր վրայ չահու ծրագիր մը կազմել էր, ալ պէտք էր վերչ տալ տատամսումներուն. երկու երեք ժամէ ի վեր բաւական խորհած չափած, կշռած էր, հիմա գործել պէտք էր։ Այս արդար նկատումներով քալելէն ինքզինք Յայիմ և առանց ինչ ընելը գիտնալու, գրան գանգակը քաշեց։ Բարեբախտաբար գռնապանը բացակայած էր տեղէն և յոյն սպասուհի մը դուռը բանալով, անխօս ակնարկ մը ուղղեց երեսին, այցելութեան պատհառն հարցնելու ձեւով։

—Աբէթեաններու ապարանքն ա՞յս է՝ հարցուց հրեան, ժպտուն ակնարկով մը սպասուհին գգուելով։

—Այո՛ պատասխանեց աղջիկը, բա՞ն մը պիտի ըսէիք։

—Ա՛խ, ի՞նչպէս ըսեմ օրիորդ, կամկատց Յայիմ, դուք հո՞ս կ'ծառայէք։

—Այո՛։

—Երանի ձեզ որ ասանկ հանգիստ տեղ մը ինկած էք. բայց Վահրամ պէյ ե՞րբ կուգայ արդեօք։

—Որոշ ժամանակ մը չունի, երբեմն իրիկուան ժամը տասներկուքին կուգայ, երբեմն գիշերուան ժամը վեցին, եօթին, չգիտցուիր գալու ժամանակը։

Հրեան մտածկոտ դիրք մ'առաւ որպէս թէ կարևոր գործ մ'ունէր մեծահարուստ երիտասարդին հետ և զայն տեսնել անհրաժեշտ էր իրեն համար։

Սպասուհին խօսակիցին յուսահատութիւնը տեսնելով,

—Վաճառատունը չէ՞ք գիտեր, ըսաւ, գուցէ հոն կրնաք տեսնել զայն։

—Ա՛խ ի՞նչ ըսեմ հառաչեց Յայիմ, վշտահար դէմքով մը, վաճառատան գործ չէ, տնական խնդիր է։

Շար.